

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

De Dominicis post Pentecosten. XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40233

Legitur autem de libris Regum, ex Decreto Gelasij, vt diximus *Sect. 5. cap. 12. num. 8. pag. 85.*

De Festo Corporis Christi.

CAP. XX.

Officium scripsit sanctus Thomas. & habetur in *Opusc. 57.* iuxta ritum illorum temporum. Hodie concordamus cum auctore, seruatō ritū Pij V. in Officio toto, his exceptis. Capitulum in primis Vesperis erat aliud. Lectiones primi Nocturni erant de Scriptura veteri: amoto quarto Responsorio S. Thomæ, additum est sextum de nouo, Pij V. iussu.

2 Per Octauam non mutatur amplius Inuitatorium, neque Antiphonæ ad *Benedictus & Magnificat.* Lectiones quoque pro tribus Nocturnis additæ sunt à Pio V. in quibus apparent congruentiæ cum mysterio, etiam in primis Lectionibus, quæ de Arca Testamenti, Eucharistiæ figura, narrationem continent.

3 De Priuilegijs huius Octauæ, si concurrat cum Festo, & Octaua sancti Ioannis Baptistæ, & qua ratione excludat Semiduplicia Festa, & Duplicia translata, diximus *Sect. 3. cap. de Octauis.*

4 De Simplici fit tantum commemoratio infra hanc Octauam. An nona Lectio erit legenda? Negant aliqui, quia hoc non dicitur in propria Rubrica; quod tamen dictum fuit in Rubrica posita infra Octauam Ascensionis: sed vna Rubrica explicat aliam, prior posteriorem. & patet debere legi, ex Rubr. gen. *de Commemor. 9. num. 10.*

5 Indulgentiæ concessæ ijs qui in-

terfunt Horis Canonis in Festo, & per Octauam, valent, etiam si Officium dicatur de Sanctis occurrentibus, ex Decreto Ioannis XXII. quod ego legi in antiquo M. S.

De Dominicis post Pentecosten.

CAP. XXI.

Non minorem viginti tribus, nec maiorem viginti octo Dominicarum numerum post Pentecosten fore vsque ad Aduentum, satis superque patet; quæ suppleantur cum Dominicis quæ supersunt post Epiphaniam, vt docuimus *Sect. 3. c. 5. de Dominicis pag. 25.* Ponuntur autem in Breuiario Dominicæ viginti quatuor cum proprijs Orationibus & Euangelijs, quæ fuerunt optimè per Dominicas distributa; Orationes quidem à sancto Gregorio, Euangelia verò à sancto Hieronymo: quorum auctoritas sufficiat pro ratione, cur potius hæc vel illa Oratio; cur hoc vel illud Euangelium legatur; & hac vel illa Dominica. Idem ferè, paucissimis mutatis, tum textus, tum ordo Euangeliorum hodie perseverat à sancto Hieronymo præscriptus, vt vidimus in eius Comite, seu Lectionario: in primis autem Dominicis post Pentecosten apud minus antiquos erat alius ordo, vel mutata sedes aliquando Dominicæ pro diuersarum Ecclesiarum vsu: quod videre est in *Ruper. 1010 lib. 12. de Diuinis Offic. in Gemma lib. 4. 1010,* & in *Durando lib. 6. 1010.* Orationes item, quæ mox sequuntur, Ambrosianæ sunt, & à sancto Gregorio aliter distributæ, nimirum, Dominicæ quintæ, nonæ, & vigesimæ primæ, reliquæ Romanæ.

R 3

2 Tem-

2 Tempus autem hoc totum à Pentecoste ad Aduentum, ex Amal. *de Ord. Antiph. cap. 58.* insinuat humilitatem illam; quam solet sustinere Ecclesia propter absentiam Christi sui Sponsi.

3 De ordine, quo legitur Scriptura sacra hoc tempore, & quam ob causam, scripsimus supra *Sect. 5. cap. 12. num. 8. pag. 84.*

4 Et quidem vsque ad Augustum legimus libros Regum, quorum secundum scripsit vel Nathan, vel Gad, vel Ieremias; tertium & quartum Ieremias, ex Gemma *lib. 4. cap. 117.* qui hausit ab Isid. *lib. 1. de Diuin. Offic. cap. 12.* & est opinio constantior.

5 Mense Augusto leguntur Sapientiales libri; inter quos Cantica canticorum infra Octauam B. Virginis Assumptæ, in eiusdem laudem: & quidem Proverbiorum, Ecclesiastæ, Cantici cant. est sine dubio Salomon auctor; Sapientiæ verò libri facit auctorem eundem Salomonem Isid. *loco citato*, Philonem S. Hieronymus. qui conciliantur à Bellarm. *de Scripturis Ecclesiasticis*, quòd sententiæ Salomonis sunt; earum collector Philo, qui Græcè scripsit, antiquior alio Philone, qui sub Caio Imperatore floruit. Ecclesiasticus quoque legitur per duas Hebdomadas, nisi dematur altera, ob breuitatem temporis, appropinquante Septembri: quem librum scripsit Iesus filius Sirach, nepos Iesu Sacerdotis, cuius meminit Zacharias, vt tradit Isid. *de Diuin. Offic. loco citato.*

6 Mense Septembri legitur primo Iob: cuius historia vel ab ipsomet, vel à Moysè, vel ab aliquo ex Prophetis scripta est, ex Isid. *lib. 6. Originum c. 2.* Bellarminus *loco citato* putat à Iob fuisse adnotatas res à se gestas lingua

Arabica, & à Moysè deinde ex ijs compositum fuisse librum, quem nunc habemus lingua Hebraica; tum quia Hebræi hoc idem asserunt esse opus Moysis; tum quia dicitur Moyses primus sacrarum Litterarum scriptor, qui fuit tamen longè posterior Iobo, & hac ratione in Canonem Scripturarum ab Hebræis admissus fuit hic liber. legitur autem per duas Hebdomadas Septembris.

7 Legitur præterea Tobias in tertia Hebdomada, cuius Historiæ auctor vel fuit Tobias senior, vel iunior, ait Bellarm. Incertum esse auctorem, scribit Isid. *de Diu. Offic. loco citato.* Sed parum de eo legitur, propter Ferialias Quatuor Temporum, de quibus in priore Tomo diximus; & in Officio earum Feriali nihil occurrit specialiter norandum.

8 Circa finem Septembris in Hebdomada quarta & quinta legitur Iudith cum Esther; libri verò Iudith fuit auctor incertus, ex Isid. *loco cit.* Bellarminus *ex Iosephi historia lib. 1. contra Appionem*, Sacerdoti Eliachim tribuit, qui & Ioachim. de quo *cap. 4. & 15.* Iudith. Achiozem vult esse auctorem Gemma *lib. 4. cap. 117.* Esther historia ab Eldra scripta fuit, ex Isid. *lib. 6. Originum c. 2.* sed Bellarmino magis placet, quod fuerit auctor Mardocheus. Lege Tornielum nostrum *anno 3650. num. 3.* & Gemmam *loco cit.*

9 Mense Octobri leguntur libri Machabæorum: quorum primus habet auctorem incertum, ex Isid. *lib. 1. de Diu. Offic. c. 12.* Probabile videtur Bellarmino, fuisse scriptum à Ioanne filio Simonis; sed Gemma *loco cit.* docet, Simonem scripsisse prima capita, posteriora Ioannem. Secundum verò librum

librum scripsit Philo Iudæus, ex Gemma loco citato, vel Iudæus agreftis, sed eruditus, vt ait Duran. *lib. 6. cap. 130.* vel certius, Iason Cirenæus, vt loco cit. docet Bellarminus.

10 Mense Nouembri legitur primò Ezechiel per duas Hebdomadas, nisi Aduentus præproperè occupet Nouembrem, cuius reuelationes, sicuti & Danielis, & 12 minorum Prophetarum Synagogæ sapientes viri collegere, ex *Isid. lib. 1. de Din. Off. cap. 12.* Auctores tamen ijdem dicendi sunt qui prophetauerunt. Maiores dicti sunt Prophetæ, Isaias, Ieremias, Ezechiel, Daniel, minores alij duodecim; tum ex August. 18. *Ciu. Dei cap. 29.* quia prolixiora Volumina illi scripsere, hi Sermones breues; tum ex Bellarm. quia minorum Prophetarum libri omnes vnico libro comprehendantur apud Hebræos; illi singulos edidere libros. Ordinem autem temporum, quo scripserunt, habes supra *Seç. 5. cap. 12. num. 7. pag. 84.*

11 In gratiam martyrij septem Machabæorum, si fortè desit Dominica quinta Octobris, iubemur legere de eo Fer. 5. præcedente dictam Dominicam; & eodè modo, si Dominica quinta & Feriæ sequentes fuerint impeditæ, quo minùs de Scriptura legi possit, leguntur in alijs sequentibus Ferijs post Feriam tertiam, ita vt saltem inchoentur, si minùs omnes de eorumdem martyrio possunt legi Lectiones. Nulla enim est obligatio legendi totam historiam de martyrio septem Machabæorum, vt ex Rubrica patet in *Breuiar. postia ante Fer. 5. Hebdom. 4. Octobris:* ex qua vel leguntur in Feria 5. 6. & Sabbato Domin. 4. vel ijs impeditis, omittuntur quæ legi non possunt: vel in sua propria Hebdoma-

da quinta leguntur in suis proprijs Ferijs, vel in sequentibus 4. vel 5. vel 6. vel Sabbato, iuxta ordinem historiarum; numquam verò vltra tres Lectiones in qualibet Feria, ne grauetur Clerus. & fuit hoc sancitum, me præsentè, in Recognitione Breuiarij sub Clemente VIII. Qui verò voluerit vno eodemque die eas omnes notem vnà simul legere, impeditis alijs diebus, legat arbitrato suo; sicuti quilibet etiam legere potest integrum totum textum trium Lectionum pro initio cuiusque Prophetarum, & Lectione vna: at in Calendarijs Ecclesiarum factis est imponere necessarium onus Lectionum, non autem arbitrariarum, quod & nos præstitimus in Ordine nostro diuini Officij perpetuo in Tabulis eiusdem. Habent autem SS. Machabæi Festum proprium 1. die Augusti, quod omissionem harum Lectionum supplere videtur.

12 Initia Lectionum minorum 12. Prophetarum legi debent, licet dixerimus apud Hebræos constituere vnum librum; quia plures nihilominùs sunt auctores, vt in Rubrica de *Lectionibus* dicitur *num. 7.* ita vt, inquit, aliquò modo ponatur initium Prophetæ vel in sequenti, vel in præcedenti Feria non impedita simili initio Scripturæ ponendo, vel plura simul initia vno die, vt diximus supra *Sectione 5. c. 12. num. 12. pag. 86.*

13 Quid si, verbi gratia, Festum S. Catharinæ sit Duplex primæ classis in sua Ecclesia, in quo legi idè debent Lectiones primi Nocturni de Comuni Virginum; neque dies amplius vacet ad legenda reliqua initia Prophetarum? sæpè accidit in longiori Aduentu; & tunc omitti possunt quæ locum non habent: nam Rubrica citata

citata num. 7. ait, quoad commodè fieri poterit; parumque refert, si in Ecclesia aliqua particulari non legatur de omnibus Prophetis aliquo anno.

14 Lectiones autem secundi Nocturni in prædictis Dominicis concordant cum Lectionibus primi Nocturni, ita, vt sint quasi earumdem Commentaria, excepta Domin. 3. Septembris, in qua sanctus Leo nos inuitat ad ieiunium septimi mensis, & Dom. 5. Nouembris, in qua sanctus Basilius timorem Domini docet; eò quòd ea Dominica vltima post Pente-

costen, in Euangelio de fine mundi & de iudicio vniuersali agitur.

15 Responsorialia denique Lectionibus respondent, vt nihil magis: sicuti etiam Antiphonæ ad *Magnificat* in primis Vesperis Dominicæ desumuntur è Scriptura legenda in primo Nocturno Dominicæ eiusdem; ad *Benedictus*, & *Magnificat*, in secundis Vesperis, ex Euangelio eiusdem Dominicæ lecto in Nocturno tertio, ita, vt ipsæmet Antiphonæ sint de veteri vel nouo Testamento. Atque hæc de Proprio de Tempore.

SECTIO SEPTIMA.

De Proprio Sanctorum.

SECTIONIS SEPTIMÆ CAPITA XIII.

1 De Vigiljs, Festis & Octauis Sanctorum.	7 De Festis Sanctorum mense Maio.
2 De Festis Sanctorum mense Decembri.	8 De Festis Sanctorum mense Iunio.
3 De Festis Sanctorum mense Ianuario.	9 De Festis Sanctorum mense Iulio.
4 De Festis Sanctorum mense Februuario.	10 De Festis Sanctorum mense Augusto.
5 De Festis Sanctorum mense Martio.	11 De Festis Sanctorum mense Septembri.
6 De Festis Sanctorum mense Aprili.	12 De Festis Sanctorum mense Octobri.
	13 De Festis Sanctorum mense Nouembri.

De Vigiljs, Festis & Octauis Sanctorum.

CAPVT I.

1 **D**E his vide in primo Tomo, & in Præfatione ad Octauarium Romanum.

2 Historias singulorum Sanctorum, de quibus in Breuiario fit Officium,

non est huius loci recensere; aliorum est prouincia, non nostra.

3 Quare hoc loco tantum est dicendum: Primò, quandonam cuique Sancto, de quo fit Officium, fuit assignata sedes in Calendario Romano; seu, quod idem est, in Breuiario. Sedem autem intellige eum diem quo quisque descriptus est in Calendario Roma-